Checklist voor gemeenteraden bij de aanvraag om een vangnetuitkering

Op de eerste pagina wordt een toelichting gegeven op de rol van de gemeenteraad.
*Op de tweede pagina staat de checklist***.**

Toelichting

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1) voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort
2) voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.
3) Voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot een beoogde tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Samenvatting van de verklaring van het college t.b.v. instemming door de gemeenteraad

Het college heeft een samenvatting van de toelichting gemaakt om de punten 1, 2 en 3, zodat de gemeenteraad de verklaring adequaat kan beoordelen. Dat biedt vervolgens de basis om in te kunnen stemmen met de verklaring van het college.

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de onderstaande checklist terug kan vinden in de samenvatting.

Op de volgende pagina wordt aangegeven hoe de hoofdvragen aan de hand van subvragen meer inzicht kunnen geven aan de gemeenteraad.

De onderstaande vragen vormen een logische volgorde waarlangs de gemeenteraad geïnformeerd wordt over de aard van het tekort en de getroffen maatregelen en hun effect op het tekort.

Op sommige vragen is het niet altijd mogelijk om een concreet antwoord te geven. In dat geval volstaat dat de gemeenteraad op hoofdlijnen wordt geïnformeerd.

Achtereenvolgens gaat het om de volgende vragen:

Is het tekort tijdig gesignaleerd en is hierop tijdig geanticipeerd?

- Is de gemeenteraad eerder **op de hoogte gesteld** van een tekort en op welk moment was dat (begroting, voortgangsrapportages etc.)?
- Is hiernaar in de **bronnen** (zie vraag A3) verwezen?
- Is toen ook aangegeven hoe **geanticipeerd** is op dit tekort en hoe dat werd aangepakt?

Is het duidelijk wat de oorzaken van het tekort is?
(zie A. Analyse)

- Gaat de analyse in op de **hoogte** van het **tekort** in euro's?
- Wordt uitgelegd hoeveel **budget** wordt ontvangen en waarom (historisch, objectief of combinatie van beiden)?
- Wordt er ingegaan op **oorzaken** die ten grondslag kunnen liggen aan de hoogte van het tekort (huisvesting van statushouders die veelal zijn aangewezen op de bijstand, aangescherpte eisen van andere regelingen waardoor burgers eerder in aanmerking komen voor bijstand)
- Wordt er iets gezegd over de **economische structuur** in de regio (nabijheid binnen een aanvaardbare reistijd van banen die aansluiten op de beroepsbevolking, faillissementen van bedrijven of komst nieuwe bedrijven of uitbreiding bestaande bedrijven).
- Wordt er ingegaan op **kenmerken** van de **bijstandspopulatie** (opleidingsniveau, arbeidsbeperkingen, leeftijd, taalbeheersing, e.d.)?
- Wordt (door middel van benchmarking) een **vergelijking** met andere **gemeenten** gemaakt die overeenkomende kenmerken hebben? Waardoor komt het dat de eigen gemeente het relatief goed, gemiddeld of slecht doet? Ligt dit aan kenmerken waarin bij de verdeling van de middelen geen rekening wordt gehouden, of is er binnen de eigen gemeente ruimte voor verbeteringen in beleid en uitvoering?

Wat zijn de hieruit voortvloeiende maatregelen gericht op tekortreductie?
(zie B. Maatregelen)

- Hoe **sluiten** de maatregelen **aan** op de **probleemschets (oorzaken van het tekort)**?
- Is rekening gehouden met het effect van eerdere maatregelen (zie vraag A2 en B1 en B2)?
- Welke maatregelen zijn **gestopt, voortgezet of nieuw**?
- Gemeenten nemen doorgaans maatregelen op de volgende vijf **categorieën**: instroom, uitstroom, zittend bestand, handhaving en bedrijfsvoering.
    - Heeft het college maatregelen beschreven in al deze vijf categorieën?
    - Indien een bepaalde categorie ontbreekt, heeft het college dat onderbouwd?

Dragen de maatregelen bij om het tekort te reduceren en hoe weet je dat?
(zie C. Effecten)

- Hoe **kwalificeert of kwantificeert** het college het effect van de maatregelen?
- Maakt het college duidelijk hoe dit de **komende jaren** zijn effect zal hebben op het tekort?
- Op welke manier **monitort** het college het effect van de maatregelen?
- Hoe zorgt het college voor een adequate **informatievoorziening** over deze monitoring aan de **gemeenteraad**?